

Fontos tudnivalók a doppingellenőrzési menetéről:

Optimális esetben a mintavételi helyiség három elkülönített, de egybe nyíló részből áll: váró rész (ülőhelyek biztosításával), adminisztrációs rész (ahol a minta osztása, illetve a dokumentálás zajlik), és a mintaadó rész (WC-kézmű). Tapasztalataink szerint ritkán optimális a helyzet.

A helyiségekben nem lehet felszerelt kamera, illetve bármely olyan tárgy, amely a doppingellenőrzést megzavarhatja, a manipulációra utaló helyzetek elkerülése érdekében.

A mintavételi helyiségbe a mintavétel befejezéséig illetéktelen személyek nem léphetnek be.

A sportoló a kijelöléstől a mintavétel befejezéséig csak a doppingellenőrök által jóváhagyott folyadékot fogyaszthatja, mely legyen zárt, palackozott, bontatlan csomagolású. Az alkohol tartalmú italok fogyasztását nem javasoljuk.

A sportoló kiválasztása:

A doppingellenőrnek nem kell indokolnia a kiválasztási módszerét. Választhat névre szólóan (target test), vagy jelölhet / sorsolhat névre és helyezésre vonatkozóan. Egy azon eseményen akár többször, egymás után is ki lehet jelölni egy sportolót indoklás nélkül.

A sportoló a kijelölés pillanatától a mintavételi helyiségbe való megérkezéséig kísérő személyt kap. Ennek célja a manipulációk kizárása. A sportoló szabadon mozoghat, ebben nem korlátozhatja a kísérő, de lehetővé kell tenni, hogy a kísérő (a sportolóval azonos nemű személy) „árnyékként” követhesse a kijelölt sportolót (akár az öltözőbe is).

A doppingellenőrzésre kijelölt sportoló, a mintaadást megelőzően, fényképes igazolvánnyal igazolja a személyazonosságát. Ha egy sportoló személyazonossága nem igazolható, úgy sikertelen mintavételnek kell az esetet minősíteni, amely vizsgálatot von maga után.

A sportolónak a kijelöléstől számított egy órán belül a mintavételi helyiségben jelentkeznie kell. Ennek elmaradása esetén doppingvétség elkövetése miatt jegyzőkönyvezésre kerül a mulasztás. Ha egy sportoló egy órán belül jelentkezik, de egyéb, rajta kívülálló okok miatt a mintaadásra még nincs lehetősége (Pl: elhúzódtott a verseny, eredményhirdetés van, orvosi ellátásra szorul, verseny utáni levezetés, sajtótájékoztató, bemelegítés, stb) a doppingellenőrnek joga van az egy órát meghosszabbítani, és ezt a kijelölő nyomtatványon engedélyezni.

A sportoló minden esetben saját kezűleg választja ki a doppingellenőrzéshez szükséges mintatartó edényeket. A sportolónak meg kell győződnie arról, hogy a pohár vagy az üvegek csomagolása sértetlen. Sérült csomagolású mintavevő eszközt a mintavételnél nem lehet használni!

A sportoló a mintaadó helyiségbe csak a szükséges mennyiségű ruhában mehet be. Pl: kabátot, táskát, több pulóvert nem vihet magával. A sportolóval egynemű doppingellenőr a sportolót a mintaadó helyiségbe kíséri. A sportolót a mintaadásra egyéb személyek nem kísérhetik el, kivéve 18 év alatti sportoló esetében, a sportoló írásbeli beleegyezésével a közvetlen hozzátartozója, illetve fogyatékos sportoló esetében segítő személyzet. A kísérő személy a mintaadó helyiségben a doppingellenőrt láthatja, a sportolót nem. Tehát edző, sporttárs, barát, stb. nem léphet be a mintaadó helyiségbe!

Bármely gyanús esetről a doppingellenőr kérheti másik akkreditált doppingellenőr segítségét is.

A doppingellenőr joga eldönteni, hogy a sportoló ruházatát milyen mértékben kéri levenni. A doppingellenőr kérheti a ruházat teljes eltávolítását is. A sportoló köteles a mintaadás idejére biztosítani a doppingellenőr számára a vizeletgyűjtő pohár láthatóságát. Amennyiben a doppingellenőr a mintaadás teljes ideje alatt a poharat nem látja, úgy a leadott mintát megsemmisítheti, és újat kérhet helyette.

A sportoló a mintaadó poharat csak egy kézzel érintheti, a testéhez nem érhet, a másik kezét, pedig az ellenőr számára jól látható helyen, a testétől eltartva kell tartania. Minden gyanús eset, vagy ha a sportoló a doppingellenőr felszólításának nem tesz eleget, jegyzőkönyvezésre kerül, és fegyelmi eljárást von maga után.

A doppingellenőrök a doppingellenőrzési eljárás alatt nem érhetnek a sportolókhöz, a mintaadást csak szemrevételezhetik.

Amennyiben a szolgáltatott minta mennyisége nem elegendő, úgy a WADA által elfogadott módon rész minta lezárására kerül sor. Ez biztonságos, senki idegen hozzá nem férhet a mintához.

Gyakori kérdés szokott lenni, hogy mennyi idő van az előírt 75 ml vizelet mennyiség produkálására: nincs időkorlát. Amennyiben a sportoló mindent megtesz a szabályos vizelet minta produkálása érdekében (iszik és próbálkozik), úgy a doppingellenőr köteles várni addig, amíg nem elegendő a mennyiség. Természetesen minden próbálkozásnál újra ellenőrizzük a manipuláció kizárását.

A minta figyelemmel kísérése a végső lezárásig a sportoló és a doppingellenőrök együttes feladata. A doppingellenőrzés minden menetét, és a nyomtatványra kerülő összes adatot

a sportolónak ellenőriznie kell, és minden dokumentumból másolati példányt köteles kapni. A laboratóriumi példány nem tartalmazhat a sportoló személyének azonosítására alkalmas adatokat. Tehát a laboratórium a sportoló személyazonosságáról, nemzetiségéről stb. semmit nem tudhat.

A minta lezárásakor és a doppingellenőri űrlap kitöltésekor, jelen lehet a sportoló kíséretében egy fő, és ha szükséges egy tolmács. A kísérő személynek is fényképes igazolvánnyal kell igazolnia magát. A hivatalos személyeken kívül más személy a procedúra alatt nem lehet jelen. A mintavételi eljárás teljes ideje alatt fotó, hang és video felvétel, vagy interjú a helyiségben nem készülhet.

A sportolónak joga van bármikor a doppingellenőrzést megtagadni, de az eset fegyelmi eljárást von maga után és doppingvétségnek minősül.

A doppingellenőr feladata dokumentálni minden gyanút, vagy a szabályozástól való eltérést, de a fegyelmi eljárás lefolytatása és a szankció megállapítása kizárólag a nemzeti és a nemzetközi sportszövetség feladata.

Most, hogy már tudjuk hogyan zajlik egy doppingellenőrzés, tanuljuk meg azt is, hogy a nemzetközi szabályozás értelmében, mi számít doppingvétségnek. Gondoljuk végig együtt, és én minden szabályponthoz hozzáfűzöm a doppingellenőri tapasztalatainkat.

A doppingellenőrök kötelességei is jogai:

A doppingellenőr nem lehet sem tagja, sem alkalmazottja semmilyen sportszervezetnek, rendszeres feladatot, még sportorvosít sem, sportszervezet számára nem láthat el, társadalmi munkában sem.

A doppingellenőrök fényképes, nyilvántartási számmal ellátott megbízólevéllel rendelkeznek, mellyel köteles a sportoló kijelölésekor magát igazolni, és a megbízólevelét a sportoló számára bemutatni.

A doppingellenőr köteles a sportoló személyiségi és egyéb jogait tiszteletben tartva emberségesen és higgadtan viselkedni.

A doppingellenőr nem zavarhatja meg a sportolót sem felkészülésében, sem versenyzéskor, a doppingellenőrzést úgy kell lebonyolítani, hogy a sportolót akadályozni sporttevékenységében nem szabad.

A doppingellenőr a sportolót meg nem érinti, csak szemmel kontrolálja.

A doppingellenőr köteles a mintavételi helységbe érkező sportolókat az eljárás pontos menetéről, illetve jogaikról és feladataikról tájékoztatni, illetve a kérdésekre válaszolni.

A doppingellenőr köteles elhárítani minden provokáló sportolói magatartást.

A doppingellenőrnek joga van a sportolót bárhol és bármikor doppingellenőrzés céljából kijelölni.

A doppingellenőrnek joga van a versenyen megsérült, vagy visszalépett sportolót doppingellenőrzés céljából kijelölni. Természetesen amennyiben szükséges a sportoló orvosi ellátása az elsődleges, de ez alatt folyamatos kíséretet kell biztosítani, mert a sérülés a doppingellenőrzés alól, mentességet nem jelent. A sérülés súlyosságának függvényében a doppingellenőrnek mérlegelheti a doppingellenőrzés kivitelezhetőségét, de az esetet mindenképpen jegyzőkönyvezni kell.

A kijelöléstől számítva a doppingellenőr joga és kötelessége biztosítani, hogy a kijelöléstől, a mintavétel megkezdéséig a sportoló kísérve és ellenőrizve legyen.

A doppingellenőrnek joga és kötelessége a doppingellenőrzés alkalmával a WADA Kódex és a Nemzetközi Szabvány vonatkozó rendelkezéseit megkövetelni és betartatni.

A doppingellenőr joga és kötelessége észrevételezni, dokumentálni és jelenteni bármely, a nemzetközi szabályozástól való eltérést, vagy a szabályok megsértését a sportoló által.

A sportoló jogai és kötelességei:

A sportoló joga és kötelessége a WADA Kódex szabályozása értelmében doppingellenőrzés céljából bármikor mintát szolgáltatni.

A sportolónak mindent meg kell tennie, hogy a kijelöléshez képest a legrövidebb időn belül megjelenjen a doppingellenőrző állomáson. Indokolt esetben pl.: következő versenyszám, bemelegítés, levezetés, eredményhirdetés, sajtótájékoztató a doppingellenőr engedélyezheti, hogy a sportoló ezeken részt vegyen szigorú kíséret mellett, de legkésőbb egy órán belül, akkor is kötelező a megjelenés a mintavétel helyszínén.

A sportolónak joga van egy általa kiválasztott kísérő személyhez, illetve ha szükséges tolmácshoz.

A sportolónak joga van folyadékot fogyasztania a mintaszolgáltatás elősegítése érdekében. A doppingellenőrök által biztosított folyadékon túl, minden más folyadék vagy élelmiszer fogyasztása csak saját felelősségre történhet.

A sportolónak joga van hozzájutni a doppingellenőrzés menetével kapcsolatos mindennemű felvilágosító információhoz, és minden róla szóló nyomtatványból joga van egy példányhoz.

Sportolónak joga, hogy a doppingellenőrzés alatt tapasztalt hiányosságokat a Nemzeti Doppingellenes Szervezetnek írásban bejelenteni. Minden bejelentett hiányosságot kötelesek kivizsgálni.